

DATOS IDENTIFICATIVOS

Intervencións de Conxunto

Materia	Intervencións de Conxunto			
Código	V09M064V01207			
Titulación	Máster Universitario en Tecnoloxías para a Protección do Patrimonio Cultural Inmoble			
Descritores	Creditos ECTS 3	Sinale OP	Curso 1	Cuadrimestre 2c
Lingua de impartición				
Departamento	Dpto. Externo Enxeñaría dos recursos naturais e medio ambiente			
Coordinador/a	Fernández Fernández, Adolfo			
Profesorado	Álvarez Álvarez, Jose Antonio Arizaga Castro, Álvaro Fernández Fernández, Adolfo Nieto Freire, María Teresa Orche Garcia, Enrique Rodríguez Puentes, Eugenio Timón Tiemblo, María Pía			
Correo-e	adolfo@uvigo.es			
Web	http://masterconservacion.com/home.html			
Descrición xeral	Preténdese que o alumn@ coñeza os problemas específicos dos grandes conxuntos para poder enfrontarse con garantías de éxito ó enorme potencial deste tipo de patrimonio inmoble.			

Competencias de titulación

Código	
A2	CG2- Capacidade para integrar coñecementos e enfrontarse á complexidade de formular xuízos a partir dunha información que, sendo incompleta ou limitada, inclúa reflexións sobre as responsabilidades sociais e éticas vinculadas á aplicación dos seus coñecementos e xuízos.
A3	CG3- Capacidade para comunicar as súas conclusións, e os coñecementos e razóns últimas que as sustentan, a públicos especializados e non especializados dun modo claro e sen ambigüidades.
A4	CG4- Posuír habilidades de aprendizaxe que lles permitan continuar estudando dun modo que haberá de ser en gran medida autodirixido ou autónomo.
A5	CE1. Estar capacitado para seleccionar as ferramentas de estudo e documentación necesarias para coñecer o ben cultural, ata establecendo metodoloxías de traballo estandarizables.
A8	CE 4. Adquirir a capacidade de deseñar protocolos de intervención, establecendo tipos, prioridades e intensidades de acción ante un ben cultural inmoble en risco de alteración.
A9	CE 5. Adquirir a habilidade para dirixir proxectos de intervención en empresas que actúen no ámbito da intervención patrimonial, abordando as necesidades de recursos humanos e económicos.
A10	CE 6. Coñecer e manexar principios de prevención de riscos laborais.

Competencias de materia

Resultados previstos na materia	Tipoloxía	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Coñecer para para enfrontarse ós problemas e solucións dos grandes conxuntos monumentais.	saber saber facer	A2 A8 A9

Dominar as solucións a aplicar sobre conxuntos urbanos.	saber saber facer Saber estar / ser	A2 A8 A9 A10
Entender e aplicar as solucións técnicas para a intervención sobre conxuntos monumentais, etnográficos, arqueolóxicos ou redes de enxeñaría histórica.	saber saber facer	A2 A3 A5 A8 A9 A10
Coñecer e aplicar os criterios específicos a desenvolver en ambiente natural e xeolóxico.	saber saber facer	A2 A4 A8 A9

Contidos

Tema	
Los Planes Nacionales como instrumento de protección del patrimonio histórico	Qué es un Plan Nacional. Análisis de los elementos que han favorecido el desarrollo de los Planes. Ventajas de los Planes. Desarrollo de los Planes.
Metodología y criterios de intervención en patrimonio inmueble. Una aproximación desde la experiencia andaluza	Los conceptos de "patrimonio" e "intervención" en la actualidad. Los planes en la Comunidad Andaluza. Tres ejemplos andaluces de actuación sobre el patrimonio: Proyecto de Intervención en el programa iconográfico de la iglesia del Santo Cristo de la Salud de Málaga; Intervención paisajística en la Ensenada de Bolonia; Plan Director del Conjunto Arqueológico Dólmenes de Antequera.
Intervencións sobre conxuntos: Casos prácticos en Galicia.	Intervencións sobre a cidade e o urbanismo: Problemas específicos dos conxuntos monumentais. Intervencións sobre conxuntos etnográficos. Intervencións sobre o patrimonio arqueolóxico: a REDE. Intervencións sobre a paisaxe cultural. O camiño de Santiago.
A enxeñaría histórica.	O patrimonio cultural enxeñeril. Breve presentación da situación
O patrimonio xeolóxico e mineiro	O patrimonio cultural xeolóxico e mineiro. Breve presentación da situación

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	15	0	15
Probas de tipo test	1	10	11
Traballos e proxectos	3	24	27
Outras	1	1	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	Sesión maxistral Exposición na aula, por parte dos diferentes docentes, dos contidos sobre a materia.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	O atendimento personalizado dos alumnos levarase a cabo na aula e, parcialmente, a traveso das TIC mediante as ferramentas propias da plataforma TEM@ (participación, estatísticas de acceso...etc.). O atendimento ó grupo de alumnos farase no lugar da visita para continuar cun seguimen to personalizado do proceso de elaboración dunha memoria crítica sobre a saída de estudos.

Avaliación

	Descrición	Cualificación
Probas de tipo test	Consistirá nunha proba escrita a base de preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta. Os/as alumnos/as seleccionan unha resposta entre un número limitado de posibilidades.	50

Traballos e proxectos	Os alumnos en grupos reducidos (7-9 alumnos/as) deberán deseñar e desenvolver un proxecto que consistirá no seguinte: - cada grupo debe escoller un conxunto patrimonial dunha lista proporcionada polo coordinador da materia. - o grupo debe elaborar un proxecto de intervención integral sobre o conxunto patrimonial escollido aplicando tódolos coñecementos adquiridos nas sesións maxistras. - o proxecto deberá ser entregado por escrito e presentado/defendido perante o coordinador e o resto dos alumnos. O coordinador da materia realizará un seguimento do traballo (tanto durante o proceso como o resultado final) para avalialo.	40
Outras	En tódalas actividades presenciais (sesións maxistras e saída de estudos) valorarase a asistencia e a participación activa do alumnado.	10

Outros comentarios sobre a Avaliación

Bibliografía. Fontes de información

BALLART HERNÁNDEZ, Joseph Y TRESERRAS, Jordi Juan(2001). Gestión del Patrimonio Cultura. Ariel Patrimonio.

CRUZ, María Linarejos (2005). [Plan Nacional de Paisajes Culturales] en Paisajes Culturales. Colección Ciencias humanidades e ingeniería, 77. Madrid

FERNÁNDEZ-BACA CASARES, ROMÁN; CASTELLANO BRAVO, BEATRIZ; FERNÁNDEZ CACHO, SILVIA; GARCÍA DE CASASOLA GÓMEZ, MARTA; REY PÉREZ, JULIA; VILLALOBOS GÓMEZ, AURORA. [Acciones en el paisaje cultural de la Ensenada de Bolonia, Cádiz]. En Boletín PH63. Sevilla, IAPH; pp.92-113. ISSN: 1136- 1867.

<http://www.institucional.us.es/atlas/documentos/articulos/PHboletin63.pdf>

FERNÁNDEZ-POSSE y SÁNCHEZ-PALENCIA (1996). [Las Zonas Arqueológicas como Paisajes Culturales: Parque Arqueológico de las Médulas]. En el Homenaje al profesor Manuel Fernández-Miranda. Universidad Complutense de Madrid.

MINISTERIO DE CULTURA (2002) Normativa sobre el Patrimonio Histórico Cultural. Tomo II de la Colección Análisis y Documentos. Publicado por el Ministerio de Cultura. Madrid.

MIRÓ, M. (1997). [Interpretación, Identidad y Territorio. Una reflexión sobre el uso social del Patrimonio] en Boletín del Instituto Andaluz de Patrimonio Histórico, Nº.18, Consejería de Cultura de la Junta de Andalucía. Sevilla

Ley 14/2007 del Patrimonio Histórico de Andalucía (LPHA). Consejería de Cultura de la Junta de Andalucía. BOJA nº248, 19.12.07. <http://www.juntadeandalucia.es/boja/boletines/2007/248/d/updf/d1.pdf>

RUIZ GONZÁLEZ, BARTOLOMÉ et alia. Dólmenes de Antequera. Tutela y valorización hoy. Cuaderno PH23. Sevilla, Instituto Andaluz del Patrimonio Histórico, 2009. ISBN 978-84-8266-730-0. Esto es sólo un documento de avance, el Plan Director 2011-2018 está en prensa y para el curso podría estar publicado.

[Sedes Institucionales]. Revista mus-a nº3. Sevilla, Consejería de Cultura, 2004.

TIMÓN TIEMBLO, María Pía (2001). [Evolución del Concepto de Patrimonio Etnológico: Difusión e Investigación. Una Perspectiva Internacional]. Actas de los XII Cursos Monográficos sobre el Patrimonio Histórico. Universidad de Cantabria. Reinos.

TIMÓN TIEMBLO, María Pía (2003) [Evolución histórica de las construcciones de habitación temporal]. Primer Congreso Nacional de Arquitectura en Piedra Seca. Rev. Zahora . Vol. I, Nº, 38. Albacete

TIMÓN TIEMBLO, María Pía (2007) [El Turismo Cultural y las Estrategias de Exposición del Patrimonio Etnológico] en Teoría y Praxis de la Museografía Etnográfica. Museo Etnográfico de Castilla y León. Zamora(en prensa).

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Catálogos, Cartas e Mapas de Risco. Experiencias e Novidades/V09M064V01205

Protección Preventiva, Xurídica e Administrativa/V09M064V01206

Outros comentarios

A materia será impartida polos seguintes docentes:

- Los Planes Nacionales como instrumento de protección del patrimonio histórico. Mª Pía Timón (IPCE).
 - Intervencións sobre a cidade e o urbanismo: Problemas específicos dos conxuntos monumentais. J. Antonio Álvarez (Arquitecto Municipal. Concello de Gondomar).
 - Intervencións sobre conxuntos etnográficos. Álvaro Arizaga Castro (ESCRBCG).
 - A REDE. Eugenio Rodríguez (Xunta de Galicia).
 - Intervencións sobre a paisaxe cultural. O camiño de Santiago. Mª Teresa Nieto (X. de Galicia).
 - O patrimonio xeolóxico e mineiro. Enrique Orche (Universidade de Vigo).
 - Intervenciones sobre conjuntos arqueológicos. Adolfo Fernández (Universidade de Vigo).
-